

αρχές συμπεριφοράς στις δημοκρατικές κοινότητες. Ως εκ τούτου, οι φάσεις συζήτησης και αναστοχασμού δεν θα πρέπει να αντλούν μόνο γενικά συμπεράσματα από συγκεκριμένα παραδείγματα, αλλά να απευθύνονται, επίσης, σε ολόκληρη τη διαδικασία μάθησης. Όσον αφορά στην επικοινωνιακή μάθηση, οι μαθητές θα συνειδητοποιήσουν την προσωπική τους προσέγγιση στη μάθηση γενικότερα, θα ανακαλύψουν τι τύπος μαθητή είναι, και τι συγκεκριμένα πλεονεκτήματα και μαθησιακές ανάγκες έχουν. Η διδασκαλία μέσα στο πνεύμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (“μέσω”) ενθαρρύνει τους/τις εκπαιδευτικούς να δίνουν στους μαθητές τον χώρο και τον χρόνο να μαθαίνουν ανάλογα με τις ανάγκες τους. Μπορούμε, στη συνέχεια, να αντιλαμβανόμαστε τα μαθησιακά προφίλ μας ως μέρος των ταυτοτήτων μας.

Από τη σκοπιά της δημοκρατικής ηγεσίας, ο/η εκπαιδευτικός δεν θα πρέπει να κρατάει τους μαθησιακούς στόχους στο πίσω μέρος του μυαλού του/της, αλλά να τους μοιράζεται με τους μαθητές, το οποίο με τη σειρά του μετατρέπεται τον σχεδιασμό του μαθήματος σε άσκηση για τη δημοκρατική διαδικασία λήψης αποφάσεων.

Τέλος, αυτή η μορφή μεταγνώσης στις τάξεις των δικαιωμάτων του παιδιού παρέχει ένα μοντέλο για το πώς να διδάσκουμε τους μαθητές να οργανώνουν τις δικές τους διαδικασίες μάθησης. Στις σύγχρονες κοινωνίες, οι διαδικασίες αλλαγής, για παράδειγμα, στην τεχνολογία, την οικονομία, την παγκοσμιοποίηση ή το περιβάλλον γίνονται πιο δυναμικές και πολύπλοκες. Αυτό δημιουργεί νέες προκλήσεις για τις μελλοντικές γενιές – για να επιτύχουν στην εργασία τους και να συμμετέχουν στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, θα πρέπει να εμπλέκονται σε μια διαδικασία δια βίου μάθησης, έχοντας να αντιμετωπίσουν προβλήματα που κανένας δεν μπορεί να προβλέψει σήμερα στο σχολείο. Ως εκ τούτου, οι μαθητές μας χρειάζεται να γίνουν ειδικοί στη συνεργατική μάθηση, την εργασία με project, την αξιολόγηση διαδικασιών και την επίλυση προβλημάτων. Σε αυτό το εγχειρίδιο, προτείνουμε μερικά μικρά βήματα για τα παιδιά, στο ξεκίνημα της ζωής τους ως μαθητές.

6. Εργασιοκεντρική μάθηση: ο νέος ρόλος των εκπαιδευτικών

Οι ενότητες νοούνται σαν μικρά project. Οι μαθητές έρχονται αντιμέτωποι με προβλήματα που είναι τυπικά όταν κάνουμε project, και σχετίζονται με το θέμα, την οργάνωση της δουλειάς, την επικοινωνία, την τήρηση του χρόνου, κ.λπ. Βρίσκοντας τρόπους για το πώς θα εντοπίσουν και θα λύσουν αυτά τα προβλήματα, οι μαθητές αναπτύσσουν ένα ευρύ φάσμα ικανοτήτων (εργασιοκεντρική μάθηση).

Στην Ενότητα 1, ανατίθεται στα παιδιά να δημιουργήσουν ένα λουλούδι που φέρει το όνομα και τη φωτογραφία τους. Επαφίεται σε αυτά, για παράδειγμα, πώς θα σχεδιάσουν το λουλούδι τους, που θα βρουν τα υλικά, πώς θα βρουν μια φωτογραφία τους, πώς θα προγραμματίσουν τον χρόνο τους. Με αυτό τον τρόπο, τα παιδιά θα μάθουν πολλά «κάνοντας τη δουλειά», αλλά ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να σκεφτεί προσεχτικά πώς θα πλαισιώσει την εργασία, παίρνοντας αποφάσεις σε ερωτήματα όπως τα παρακάτω: Πόσο χρόνο θα έχουν τα παιδιά; Τι υλικά πρέπει να τους παρέχω; Θα πρέπει να τους προμηθεύσω με ορισμένα έτοιμα μέρη του λουλουδιού; (Βλ. τις παραλλαγές για το project στην Ενότητα 1.)

Αυτό το παράδειγμα δείχνει πως, σε πολύ μικρή ηλικία, τα παιδιά ενθαρρύνονται να αναλαμβάνουν την ευθύνη της δουλειάς τους στην τάξη, μοιραζόμενα, ουσιαστικά, την ευθύνη με τον/την εκπαιδευτικό. Αυτού του είδους η μαθησιακή εμπειρία είναι σημαντική αν οι μαθητές πρόκειται να σχεδιάζουν τη δουλειά τους πιο ανεξάρτητα σε ένα πιο προχωρημένο στάδιο.

Στην εκπαίδευση για τα δικαιώματα του παιδιού, ως μέρος της EDC, ο/η εκπαιδευτικός θα λειτουργεί μέσα σε ένα ευρύτερο φάσμα ρόλων και δραστηριοτήτων. Η διδασκαλία «περί» των δικαιωμάτων του παιδιού αντιστοιχεί στην κλασική λειτουργία της οδηγίας και της πληροφορίας - από μία εισήγηση, ανάθεση μιας ανάγνωσης, ένα βίντεο κλιπ, κ.λπ. Η διδασκαλία «μέσω» και «για» τα δικαιώματα του παιδιού, από την άλλη πλευρά, απαιτεί από τον/την εκπαιδευτικό να αναστοχάζεται πάνω στη συμπεριφορά και την προσωπικότητα του/της, ως πρότυπο. Τα παιδιά θα αντιληφθούν το μήνυμα ενός ενήλικα ως αξιόπιστο αν υποστηρίζεται από τη συμπεριφορά του, για παράδειγμα, από τον τόνο της φωνής, την κατανόηση, την ανεκτικότητα, τη δικαιοσύνη ή την ενθάρρυνση. Όπως δείχνουν όλες οι ενότητες αυτού του βιβλίου, οι μέθοδοι διδασκαλίας και μάθησης αντιστοιχούν στενά με το θεματικό αντικείμενο. Η προσέγγιση της εργασιοκεντρικής μάθησης απαιτεί προσεχτικό σχεδιασμό και προετοιμασία από τον/την εκπαιδευτικό, ο/η οποίος/α ενδέχεται να φανεί περισσότερο ανενεργός στην

τάξη. Ωστόσο, ενώ οι μαθητές εργάζονται, ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει να τους παρακολουθεί προσεχτικά, καθώς αυτός/ή θα εντοπίσει και θα ανταποκριθεί αποτελεσματικά ως προς τις ικανότητες και τις μαθησιακές τους ανάγκες στη γνώση και την κατανόηση, την άσκηση δεξιοτήτων, και τις αξίες.

7. Διδάσκουμε τα δικαιώματα του παιδιού: βασικά ερωτήματα που κατευθύνουν την επιλογή των μεθόδων διδασκαλίας

Σε αυτό το εγχειρίδιο, έχουμε περιγράψει μια σειρά από μικρά σχέδια εργασίας για την εκπαίδευση για τα δικαιώματα του παιδιού με τέτοιο τρόπο ώστε να προωθήσουμε μια βασική προσέγγιση της εργασιοκεντρικής μάθησης, εστιάζοντας στην επίλυση προβλημάτων, τη διαδραστική και μαθητοκεντρική μάθηση, και το σχολείο ως ένα μοντέλο της κοινωνίας προσανατολισμένο προς τις αρχές των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των παιδιών. Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να μεταφέρει αυτή την προσέγγιση και σε άλλες εργασίες και θέματα. Οι μέθοδοι διδασκαλίας της προσέγγισης αυτής αποτελούν ένα σημαντικό μέρος του μηνύματος. Η ικανότητα επιλογής των μεθόδων που υποστηρίζουν το περιεχόμενο και τη μάθηση πρέπει να είναι εμφανής σε όλο το βιβλίο. Τα ακόλουθα βασικά ερωτήματα μπορούν να χρησιμεύσουν ως κατευθυντήρια γραμμή κατά τον σχεδιασμό περαιτέρω project αυτού του είδους:

